

Bratislav Ljubišić

ZVONKO GRMEK

mart 2006.

Crtanje je način mišljenja slikara – pisao je svojevremeno Edgar Dega. Pisao je i ovo: "Bela ravna površina je izazov: treba je savladati sredstvima koja su u suštini krajnje prosta – linije i boje". Naravno u pitanju je veština koja

se godinama uči. Najpre tu je gledanje: ono će obogatiti maštu realnim elementima – pravu liniju vi obogaćujete krivom. Zadebljanu tankom, isprekidanu – celovitom. A prostor je tu da ga zatvarate i otvarate, da sukobljavate elemente koji su sami po sebi kontrastni: loptasto je u sukobu sa pravouglim, krug i hiperbola se dopunjuju negde daleko, ali posmatraču nameću svoju volju i on mora da im se povinuje. I još kada na sve to dodate boju – eto konačnog zapleta.. To je rečeno za gledanje. No tu je i viđenje: ono uključuje "mozak" i tu počinje nova stvarnost

– stvarnost likovne umetnosti. Viđenje je nadgradnja svega postojećeg: umetnik ima pravo da menja i da gradi svoj, potpuno drugačiji svet. Ipak njegova zasnovanost je u ravni postojećeg, pa čak i najveća mašta – recimo jednog Hieronimusa Boša je samo potvrda da je mnogo toga gledao, potom video i zapamtio i umeo da udene dušu u nepostojeće i to u prostoru slike. Iza nje nema ničeg.

Ove pouke i reminiscencije neminovno padaju na pamet kada se nađem pred nečim što je potpuni slikoviti crtež – nema onu ozbiljnost završene slike i uvek se čini da tu može još nešto da se doda. Upravo, to je lavirint koji nudi Zvonko Grmek na izložbi crteža u galeriji "Haos". To su pre svega radovi na papiru koji su recimo skice ali crtačkog karaktera. Prepuni su eleme-

nata koji su tipična zabeleška, ali čuvaju šarm nepatvorene igre i ozbiljnost otkrivalačkog čina. Rečju u pitanju je pronikavanje u svet i surov u svojoj realnosti, ali i bajkovit u prkosnoj čednosti i nevinosti. Umetniku nije namera da definiše gledano i viđeno već, da potseti posmatrača da je igra trajne prirode i da se slobodno i on sam opusti odgonetajući nacrtano – naslikano u svet koji će biti samo njegov. Ako se povremeno Grmek poslužio trikovima da vara i da sugeriše tzv. "produbljeni prostor" to je samo da vam ne bi bilo dosadno.

Zvonko Grmek je rođen 1948. godine u Beogradu. Diplomirao je na Fakultetu primenjenih umetnosti, katedra za grafiku. Magistrirao je u klasi Bogdana Kršića. Bavi se grafikom, crtežom i slikarstvom. Ovo mu je peta samostalna izložba.